

UDENRIGSMINISTERIET

Den 20. april 2006

Forsvarsudvalgets spørgsmål 27
af 27. marts 2006.

Spørgsmål 27:

”Ministeren bedes kommentere rapporten fra Amnesty International (FOU alm. del - bilag 104), hvori de opfordrer den danske regering til at anvende sin indflydelse for at forhindre tortur og overgreb på de op mod 14.000 personer, der er tilbageholdt af koalitionsstyrkerne i Irak.”

Besvarelse:

Lad mig først og fremmest understrege, at regeringen på det skarpeste fordømmer alle krænkelse af menneskerettighederne. Sådanne handlinger er fuldstændig uacceptable, uanset hvem der står bag. Fra dansk side lægger vi afgørende vægt på at sikre respekten for menneskerettighederne, herunder i det dansk-irakiske samarbejde og i det internationale samfunds bestræbelser for at bistå den irakiske regering med at skabe sikkerhed og stabilitet i landet. I forbindelse med FN's Sikkerhedsråds forlængelse af den multinationale styrkes mandat den 31. maj 2005 var der på dansk foranledning en drøftelse af problemet med overholdelse af menneskerettighederne. Desuden er det fra dansk side gentagne gange blevet gjort klart overfor de irakiske myndigheder, at klare fremskridt er nødvendige hvad angår respekten for menneskerettighederne i Irak. Således har jeg tidligere i samtaler med udenrigsminister Zebari og indenrigsminister Jabr rejst menneskerettighedsproblematikken.

Den danske genopbygningsbistand til Irak har en stærk menneskerettighedskomponent, herunder støtte til rehabilitering af torturofre. Dansk Institut for Menneskerettigheder har fået støtte til to projekter i Basra. Dels et projekt der støtter etableringen af et NGO-hus i Basra og opbygning et netværk af kvindeorganisationer i det sydlige Irak, og dels et projekt der støtter det juridiske fakultet på Basra Universitet.

Der er netop påbegyndt et samarbejde mellem det danske bilaterale polititræningsprogram i Basra og NGO-huset, således at en del af de politifolk, der modtager træning af de danske politifolk i Basra, modtager yderligere menneskerettighedstræning, herunder i torturkonventionen. NGO-huset støtter desuden en menneskerettighedsenhed ved det irakiske politi i Basra, der yderligere styrker den samlede indsats. Endvidere har Danmark gennem en udsendt juridisk rådgiver ved den rådgivende enhed i Basra støttet opbygningen af domstolsvæsenet i Basra provins, herunder træning af dommere. De danske erfaringer på området har været med til at præge EU's træningsprogrammer for irakiske politifolk og dommere, hvoraf to kurser har fundet sted i Danmark.

Det er en naturlig del af den danske bataljons opgaveløsning at overholde internationale konventioner. Den danske bataljon efterlever naturligvis internationale konventioner og den humanitære folkeret i sin undervisning af de irakiske sikkerhedsstyrker og kræver det samme af de irakiske sikkerhedsstyrker. Dette gælder i hele den danske bataljons operationsområde, herunder Basra-provinsen. Ved NATO's træningsmission gennemføres ligeledes uddannelse i internationale konventioner og humanitær folkeret. Danmark har pt. 21 udsendte til missionen.

Regeringen har gentagne gange fordømt overgreb foretaget af soldater fra koalitionen, blandt andet i Abu Ghraib fængslet. Jeg har både fra amerikansk og britisk side noteret mig klare udmeldinger om fordømmelse og afstandtagen til disse forfærdelige og helt uantagelige overgreb, som på ingen måde tegner koalitionen styrker som helhed. Menneskerettighedsproblematikken indgår løbende i regeringens dialog med vores koalitions partnere.

Fra amerikansk og britisk side tages alle anklager om overgreb begået af egne styrker alvorligt. Alt civilt og militært amerikansk personel er forpligtet til at rapportere om påståede overgreb, uanset hvem der begår dem. Påstande om krænkelser bliver grundigt undersøgt, og overtrædelser af reglerne får konsekvenser. Et antal militærpersoner fra USA er således blevet dømt blandt andet for deltagelse i overgreb mod irakiske fanger i Abu Ghraib fængslet.